

Warszawa, dnia 6 marca 2018 r.

Poz. 479

WYROK
TRYBUNAŁU KONSTITUCYJNEGO

z dnia 27 lutego 2018 r.

sygn. akt SK 25/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar – przewodniczący,

Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz,

Andrzej Zielenacki – sprawozdawca,

po rozpoznaniu w trybie art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072), na posiedzeniu niejawnym w dniu 27 lutego 2018 r., skargi konstytucyjnej Tomasza Mikitiuka o zbadanie zgodności: § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461):

- a) w zakresie, w jakim przepis ten przewiduje w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego stawkę minimalną opłaty za czynności adwokackie w wysokości 60 zł, nie gwarantując stronie wygrywającej proces zwrotu kosztów faktycznie poniesionych, przez co ogranicza prawo do sądu, jak również narusza prawo do odpowiedniego ukształtowania procedury sądowej, zgodnie z wymogami sprawiedliwości i jawności, oraz zasadę równości stron, ponieważ obciąża przeciwnika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych niemal w całości ciężarem kosztów zastępstwa prawnego, nawet w przypadku wygrania sporu, z art. 45 ust. 1 i art. 2 w związku z art. 32 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 oraz art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 16 ust. 1–3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze (Dz. U. z 2014 r. poz. 635, ze zm.), a także z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 64 ust. 3 i art. 31 ust. 3 Konstytucji,
- b) w zakresie, w jakim przepis ten przewiduje w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego stawkę minimalną opłaty za czynności adwokackie w wysokości 60 zł, nieodpowiadającą niezbędnemu nakładowi czasu pracy oraz stopniowi skomplikowania sprawy pod względem faktycznym i prawnym i w związku z tym nieadekwatną do wysokości rzeczywiście obowiązujących na rynku prawniczym stawek wynagrodzenia, przez co przerzucono obowiązek ponoszenia faktycznych kosztów świadczenia pomocy prawnej przez profesjonalnego pełnomocnika ustanowionego z wyboru z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (strony przegrywającej proces) na stronę, która proces wygrała, z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 64 ust. 3 i art. 31 ust. 3 oraz art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji i art. 16 ust. 1–3 ustawy – Prawo o advokaturze,

orzeka:

§ 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461 oraz z 2015 r. poz. 616 i 1079), w brzmieniu obowiązującym do 31 lipca 2015 r.:

- a) jest zgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) jest niezgodny z art. 64 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Ponadto postanawia:

na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072) umorzyć postępowanie w pozostałym zakresie.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz

Stanisław Rymar

Andrzej Zielonacki